ZPRAVODAJ 1/09

České společnosti ekonomické

Dokončeno 9. června 2009 Zdarma Editor Zpravodaje: Martin Macháček
Všechna čísla Zpravodaje ČSE jsou ukládána na adrese: http://www.cse.cz/
Příspěvky, náměty a připomínky ke Zpravodaji zasílejte na adresu: Martin.G.Machacek@seznam.cz

Obsah čísla

VÝKONNÝ VÝBOR INFORMUJE 1
Za profesorem Milanem Sojkou 1
Vyhlášení soutěží Mladý ekonom 2009 a Cena Karla Engliše 2009 3
Z jednání výkonného výboru ČSE dne 7.10. 2008 3
Z jednání představenstva ČSE dne 4.11. 2008 3
Z jednání výkonného výboru ČSE dne 30.3. 2009 4
Noví členové ČSE 4
Ze zprávy o činnosti ČSE v roce 2008 5
Cena ČSE za dlouhodobý přínos českému ekonomickému myšlení 5
5. bienální konference ČSE 6
Soutěž Mladý ekonom roku 2008 a Cena Karla Engliše 6
INFORMACE ZE SEMINÁŘŮ 7
Jak měřit vliv daní na trhu práce? 7
Sociální nemocenské pojištění můžeme mít 7
Platební bilance České republiky z hlediska členství v EU a perspektivně v eurozóně 8
Efekty pořadí a genderové rozdíly v přijímacím řízení na vysoké školy 9
The Role of Basic Personal Values in the Voting Behaviour of Turkish People 10
Jak dalece vypovídají statutární sazby daní o skutečném zdanění? 11
RŮZNÉ 11
Hra na trh pro školy 11
Průzkum mezi českými ekonomy 12
Nová data projektu SHARE osvětlují proces stárnutí evropské populace 12
Pozvánka na konferenci 13

VÝKONNÝ VÝBOR INFORMUJE

Za profesorem Milanem Sojkou…

V neděli 17. května 2009 zemřel Prof. Ing. Milan Sojka, CSc., významný český národohospodář, ve věku 58 let. V současné době působil jako vedoucí katedry institucionální ekonomie, Institutu ekonomických studií, Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze a vedoucí Ústavu ekonomie, Provozně – ekonomické fakulty, Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity v Brně.

Prof. Milan Sojka se narodil 23. 3. 1951 v Praze. V roce 1974 ukončil úspěšně studium v oboru politická ekonomie na Národohospodářské fakultě Vysoké školy ekonomické v Praze. Po ukončení studia nastoupil jako asistent na katedru dějin

ekonomických učení, kde v roce 1982 získal titul kandidáta věd v oboru dějiny ekonomických teorií. V roce 1987 mu zde byl udělen titulu docent a v roce 1996 titul profesor, obojí v oboru dějin ekonomických teorií. Pedagogicky působil v 80. letech i na Graduační škole Ekonomického ústavu ČSAV. Od roku 1990 patřil ke kmenovým pedagogům nově vzniklého Institutu ekonomických studií Fakulty sociálních věd UK a zasloužil se významně o jeho rozvoj. Vyučoval především předměty zaměřené na vývoj českého ekonomického myšlení, přehled současných ekonomických teorií a historii ekonomického myšlení. Nikdy však nepřerušil své kontakty s VŠE v Praze. Zpočátku působil na katedře dějin ekonomických teorií Národohospodářské fakulty, posléze spolupracoval s katedrou měnové teorie a politiky Fakulty financí a účetnictví.

Mimo své pedagogické činnosti působil prof. Milan Sojka v řadě významných společenských funkcích. Byl respektovaným členem Evropské společnosti pro dějiny ekonomického myšlení (European Society for the History of Economic Thought), působil jako člen správní rady nadace „Nadání Josefa, Marie a Zdenky Hlávkových“ a jako člen rady Národohospodářského ústavu Josefa Hlávky. Byl dlouholetým členem vedení České společnosti ekonomické, člen mnoha vědeckých rad a působil také v Akreditační komisi vlády ČR. Dlouhá léta řídil pracovní skupinu pro ekonomii a zároveň se výrazně podílel na rozvoji mezinárodní spolupráce. Výrazem autority, jíž se v mezinárodním prostředí těšil, bylo i jeho zvolení za předsedu asociace středoevropských a východoevropských akreditačních komisí CEEN (2002 – 2006) a člena výkonného výboru ENQA (2008 – 2009). V neposlední řadě byl i členem redakčních rad českých impaktovaných ekonomických časopisů - Politické ekonomie a Prague Economic Papers. V 90. letech se zasloužil o konstituování Grantové agentury ČR.

Profesor Milan Sojka byl vysoce oceňovaným odborníkem především v oblasti metodologie ekonomické vědy, dějin ekonomických teorií a historie českého ekonomického myšlení. Patřil k předním znalcům současných proudů ve vývoji ekonomických teorií a profesně inklinoval k institucionální ekonomii. Byl autorem nebo spoluautorem rozsáhlé řady odborných prací a široce využívaných vysokoškolských učebnic a i učebnic ekonomie pro střední školy. Na vydání čeká již dokončené, rozsáhlé dílo věnované dějinám ekonomického myšlení.

Profesor Sojka byl oceňován jako školitel doktorandů, náročný, ale laskavý oponent doktorských a habilitačních prací, člen komisí profesorských řízení, oponent výzkumných úkolů, jako obětavý kolega a konzultant, čestný a všemi respektovaný odborník.

Dne 29. listopadu 2008 udělila Česká společnost ekonomická profesorovi Milanu Sojkovi Cena za dlouhodobý přínos českému ekonomickému učení.

Čest jeho památce!

Luboš Komárek, prezident České společnosti ekonomické
V Praze dne 18.5. 2009

Česká společnost ekonomická vyhlašuje 16. ročník soutěže Mladý ekonom roku 2009

(L. Komárek, P. Jakubík)

Česká společnost ekonomická vyhlašuje 16. ročník soutěže MLADÝ EKONOM ROKU 2009 a CENA KARLA ENGLIŠE 2009. Soutěží se mohou účastnit všichni mladí ekonomové do 30 let. Přesné znění podmínek účasti v soutěži je uvedeno ve „Statutu soutěže o cenu Mladý ekonom roku a o Cenu Karla Engliše“, který je umístěný na internetových stránkách České společnosti ekonomické (www.cse.cz). Práce zabývající se teoretickými, empirickými i aplikovanými tématy z oblasti ekonomie a hospodářské politiky v českém, slovenském nebo anglickém jazyce zasílejte do **15. října 2009** spolu s vyplněnou přihláškou (k dispozici na www.cse.cz) výhradně elektronickou cestou na e-mailovou adresu České společnosti ekonomické (c-s-e@volny.cz). Autorům všech vítězných prácí bude nabídnuta možnost publikovat je v časopisech Finance a úvěr – Czech Journal of Economics and Finance, Politická ekonomie nebo Prague Economic Papers.

Generálním partnerem soutěže Mladý ekonom roku je Československá obchodní banka, a.s.

Generálním partnerem soutěže Ceny Karla Engliše je týdeník Ekonom

Z jednání výkonného výboru ČSE dne 7. 10. 2008

(M. Skořepa)

Z programu jednání vybíráme následující body:
Byl stručně rekapitulován stav logistických příprav na bienální konferenci ČSE. Při této příležitosti bylo konstatováno, že prozatím došlo cca 80 konferenčních příspěvků. Výkonný výbor rozhodl, že po minulých zkušenostech s kvalitou příspěvků i s časovým průběhem jednotlivých sekcí bude vhodné přijmout na konferenci cca 60 příspěvků a vytvářet sekce přednostně po 3 příspěvcích. Dále výkonný výbor zvolil pro závěrečný panel konference téma s názvem „Výuka makroekonomie na vysokých školách ekonomického zaměření“. M. Skořepa informoval o rozeslání výzvy na střední školy k účasti na sekci věnované středoškolské výuce ekonomie, L. Komárek informoval, že na Cenu za dlouhodobý přínos k rozvoji českého ekonomického myšlení byli prozatím řádným způsobem nominováni dva kandidáti (J. Hlaváček, M. Sojka).

Výkonný výbor podpořil myšlenku vytvořit novou tradici: částku získanou od Rady vědeckých společností (v roce konání bienální konference jen její část) vložit do „Fondu mladých ekonomů“. Z tohoto fondu budou moci účastníci soutěže Mladý ekonom, kteří se umístili do 5. místa (včetně) v předchozích dvou letech, čerpat prostředky, které jim budou částečně refundovat výdaje na vložné („submission fees“) do akademických časopisů nebo náklady na účast na konferenci. Nárok na čerpání bude určen podle pořadí, v němž žadatelé předloží doklad o zaplacení, až do vyčerpání prostředků ve fondu. L. Komárek bude v tomto smyslu formulovat letošní žádost pro Radu vědeckých společností.

Z jednání představenstva ČSE dne 4. 11. 2008

(L. Komárek)

Z programu jednání vybíráme následující body:
Představenstvu byly předloženy dva návrhy na udělení Ceny za dlouhodobý přínos k rozvoji českého ekonomického myšlení (prof. J. Hlaváček, prof. M. Sojka). V tajném hlasování zvítězila

poměrem 6:5 nominace prof. Milana Sojky, který se stal v pořadí čtvrtým laureátem ceny.

Předseda programového výboru Michal Skořepa představil návrh programu bienální konference ČSE. Výkonný výbor ČSE dal programovému výboru mandát k výběru cca 60 příspěvků z 86 řádně došlých. Odpolední panelové vystoupení bude na konferenci věnováno problematice výuky makroekonomie na českých vysokých školách. Výkonný výbor se shodl na oslovení 5 škol, tj. VŠE v Praze, Fakulty sociálních věd UK v Praze, CERGE-EI, Ekonomické fakulty VŠB-TU v Ostravě a Ekonomicko-správní fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Garanti výuky na jednotlivých školách byli osloveni.

L. Komárek informoval, že do letošního ročníku soutěže Mladý ekonom bylo přihlášeno 29 prací, z toho 9 psaných česky. V dané souvislosti bylo konstatováno, že smlouva s partnerem Ceny Karla Engliše (společnost Economia) čeká na podpis, smlouva s generálním partnerem soutěže Mladý ekonom (ČSOB, a.s.) je podepsána. Představenstvo vyslovilo souhlas s výplatou ohodnocení organizátorům konference ČSE a hodnotitelské komisi soutěže Mladý ekonom. Přijetí nových členů ČSE bude provedeno per rollam.

Z jednání výkonného výboru ČSE dne 30. 3. 2009

(M. Skořepa)

Z programu jednání vybíráme následující body:
L. Komárek informoval o tom, že připravil aktualizované znění dokumentů souvisejících s letošním ročníkem soutěží Mladý ekonom roku a Cena Karla Engliše, a že pracuje na zajištění včasného podpisu smluv s partnery soutěží. L. Komárek si vyžádá od P. Mederové bližší informace (zejména ohledně nákladů) k možnosti přechodu ČSE od jednoduchého účetnictví k podvojnému, tyto informace rozešle členům výkonného výboru (VV) a vyžádá si jejich hlasování o tom, zda je tento přechod žádoucí. Hlasování se odehraje buď na příštím jednání VV, nebo per rollam.

M. Skořepa informoval, že na seminářích finanční gramotnosti pro učitele upozorňuje také na snahu ČSE vyvíjet činnost směrem ke školám, a že učitelé žádají o poskytnutí některých drobných učebních pomůcek formou vyvěšení na webu. VV se shodl, že tuto pomoc může školám poskytnout v rámci svých webových stránek. Dále M. Skořepa sdělil, že příprava interaktivní učební pomůcky simulující fungování trhu na základě grantu, který ČSE získala v roce 2008 od Nadace CERGE-EI, běží podle plánu, tj. blíží se k fázi pilotních testů na několika vybraných školách.

L. Komárek informoval o rozhodnutí Rady vědeckých společností (RVS) ohledně částky poskytnuté ČSE pro letošní rok. L. Komárek spolu s P. Jakubíkem navrhnou parametry fondu, z něhož by měla být - v souladu s grantovou žádostí, z níž RVS vycházela - vyplácena podpora mladým vědcům. L. Komárek též informoval, že vyúčtování za rok 2008 bylo RVS v řádném termínu (do 19. ledna 2009) zasláno.

Noví členové ČSE

(M. Macháček)

Z rozhodnutí představenstva dne 4.11. 2008 byli počátkem prosince loňského roku schváleni per rollam následující noví členové ČSE: Jiří Alina, Martina Novotná, Jaroslav Svoboda (všichni Ekonomická fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích), Tomáš Havránek, Zuzana Iršová, Karel Janda, Juraj Kopecsni (všichni IES UK), Martin Dlouhý (VŠE), Ivana Mandysová (Univerzita Pardubice), Pavel Šimončík (VŠB-TU Ostrava), Šárka Laboutková (Vysoká škola ekonomie a managementu), Miloš Binka, Martin Januš, Julia Neue, Jakub Picka, Michal Paulus, Jiří Rotschedl a Jakub Stránský. Všem 18 novým členům k přijetí gratulujeme.

Ze zprávy o činnosti ČSE v roce 2008

(L. Komárek)

Představenstvo ČSE pracovalo v roce 2008 ve složení, které vzešlo z voleb na Valném shromáždění 23. listopadu 2007. Členy představenstva byli zvoleni: Cahlík Tomáš, Čihák Martin, Duspiva Pavel (pobočka Pardubice), Dvořák Pavel (pobočka J. Hradec), Gottvald Jaromír, Helísek Mojmír, Holub Tomáš, Hunčová Magdaléna (pobočka Ústí nad Labem), Jakubík Petr, Jurajda Štěpán, Koderová Jitka, Komárek Luboš, Kotlán Viktor, Macháček Martin (pobočka Ostrava), Münich Daniel, Sedláček Tomáš, Skořepa Michal, Střeleček František (pobočka České Budějovice), Šaroch Stanislav, Šmídková Kateřina, Tomeš Zdeněk (pobočka Brno), Vintrová Růžena, Zamrazilová Eva, Žák Milan. Do revizní komise pak byli zvoleni: Horčicová Milena (předsedkyně), Körner Pavel, Mejstřík Michal.

Na prvním následném jednání představenstva (22. ledna 2008) bylo zvoleno nové vedení společnosti. Do výkonného výboru ČSE byli zvoleni: Luboš Komárek (prezident ČSE), Michal Skořepa (viceprezident), Tomáš Holub, Petr Jakubík, Martin Macháček, Daniel Münich, Michal Skořepa, Tomáš Sedláček a Patricie Mederová (asistentka). Během roku 2008 se sešel celkem čtyřikrát, většina otázek byla řešena operativně formou „per rollam“. Tomáš Sedláček se v první polovině roku své činnosti ve výkonném výboru vzdal pro časové zaneprázdnění.

V roce 2008 uspořádala ČSE celkem 19 seminářů, z toho 10 v Praze a 9 na regionálních pobočkách. Oproti minulému roku došlo k poklesu počtu seminářů v Praze (z 15 na 10), ale k jeho růstu na pobočkách (ze 7 na 9). Výzvou do budoucna nadále zůstává větší využití odborných sekcí ČSE při pořádání seminářů; tyto sekce jsou stále jenom dvě a navíc nejsou příliš aktivní.

Počet individuálních členů ČSE ke konci roku 2008 dosáhl 206, oproti 198 v roce 2007. Kromě individuálních členů významně podporují činnost ČSE i její kolektivní členové. Za poslední tři roky to byly následující instituce: Česká národní banka, Česká spořitelna, a.s., ČSOB, a.s., Deloitte Czech Republic, Economia, a.s, Institut ekonomických studií FSV UK, Univerzita Pardubice – Fakulta ekonomicko-správní, Nadace CERGE-EI, NEWTON College, a.s., Raiffeisenbank, a.s, Škoda Auto Vysoká škola, Vysoká škola ekonomická v Praze, Vysoká škola finanční a správní a Ekonomická fakulta VŠB-TU Ostrava. V roce 2008 zaplatilo příspěvky 10 kolektivních členů.

Hospodaření ČSE bylo v roce 2008 podstatně ovlivněno spolupořádáním konference FMA a pořádáním 5. bienální konference ČSE. V důsledku těchto akcí skončilo hospodaření ČSE dle očekávání schodkem, a to ve výši téměř 325 tis. Kč. Pořádání konference FMA však mělo pro ČSE celkově neutrální dopad do jejího hospodaření, protože na tuto akci získala ČSE grant od Nadace CERGE-EI ve výši 205 tis. Kč (peníze přijaty v roce 2007). Stejně tak i 5. bienální konference ČSE měla na hospodaření společnosti téměř neutrální dopad (schodek ve výši 2 tis. Kč), neboť společnost získala na pořádání akce 2 granty od Nadace CERGE-EI v celkové výši 177 tis. Kč a dále dotaci od Akademie věd ČR ve výši 50 tis. Kč. Zároveň v letošním roce ČSE získala od Nadace CERGE-EI grant na realizaci projektu vytvoření internetové stránky a softwaru pro online hru na trh výši 61 tis. Kč, který bude realizován v roce 2009. Běžné náklady na činnost ČSE byly pokryty vybranými příspěvky individuálních a kolektivních členů (téměř 106 tis. Kč). Na běžném účtu a v pokladně ČSE bylo na konci roku 2008 přes 358 tis. Kč.

Cena ČSE za dlouhodobý přínos českému ekonomickému myšlení

(L. Komárek)

Česká společnost ekonomická udělila Cenu ČSE za dlouhodobý přínos k rozvoji českého ekonomického učení **prof. Ing. Milanu Sojkovi, CSc.**, a to za dlouholetou pedagogickou a publikační činnost v oblasti keynesianských a institucionální proudů ekonomie. Česká společnost ekonomická příležitostně uděluje tuto cenu významným osobnostem české ekonomické vědy, které svým dílem obohatily studnici ekonomického poznání. Milan Sojka se stal v pořadí čtvrtým laureátem této ceny.

Cena byla profesoru Sojkovi slavnostně předána v průběhu 5. bienální konference ČSE konané 29. listopadu 2008 v prostorách Vysoké školy ekonomické v Praze. Při příležitosti převzetí ceny přednesl Milan Sojka veřejnou přednášku, která se zabývala problematikou výuky dějin ekonomických učení. Tato přednáška byla finančně podpořena dotací od Rady vědeckých společností při Akademii věd ČR a Nadací CERGE-EI.

5. bienální konference ČSE

(L. Komárek)

Nejvýznamnější jednorázovou akcí pořádanou ČSE je tradiční bienální konference. Ta pátá v pořadí se konala 29. listopadu 2008 od 9:00 v prostorách Vysoké školy ekonomické v Praze, nám. W. Churchilla 4, Praha 3. Konference se konala za finanční podpory Nadace CERGE-EI a Rady vědeckých společností spadající pod Akademií věd ČR a za materiální podpory Vysoké školy ekonomické v Praze.

Konferenci zahájil Luboš Komárek, prezident ČSE, který posléze celou konferenci moderoval, a zástupce vedení Vysoké školy ekonomické v Praze Petr Dvořák, děkan Fakulty financí a účetnictví. Následně profesor Oleh Havrylyshyn (University of Toronto) přednesl výroční přednášku na téma *„Is Transition over? Possible definitions and some measurements“*. Tato přednáška byla finančně podpořena Českou národní bankou. Hlavní penzum referátů přijatých k prezentaci na 5. bienální konferenci se odehrálo ve 20 odborných sekcích, které byly rozděleny do 2 (dopoledního a odpoledního) bloků. V těchto sekcích bylo prezentováno celkem 63 prací, v drtivé většině v anglickém jazyce.

Jedna ze sekcí byla věnována problematice výuky ekonomických témat na českých středních školách. Její zařazení a celkové rozšíření spektra činností ČSE bylo mnoha účastníky konference oceněno jako krok správným směrem. Závěr konference byl věnován panelové diskusi na téma *„Výuka makroekonomie na českých vysokých školách“*. Panelové diskuse se zúčastnili: Petr Bartoň (Fakulta národohospodářská, VŠE Praha), Jindřich Soukup (Fakulta podnikohospodářská, VŠE Praha), Tomáš Holub (Fakulta sociálních věd, UK Praha), Martin Macháček (Ekonomická fakulta, VŠB-TU Ostrava), Michal Kejak (CERGE-EI Praha), Michal Kvasnička (Ekonomicko-správní fakulta, MU Brno).

Moderátorem panelové diskuse byl Luboš Komárek, prezident ČSE. Panelisté představili schéma výuky makroekonomie na svých pracovištích s důrazem na magisterský stupeň studia. Diskutováno bylo, zda ještě a jakým způsobem prezentovat analytický aparát, který se stává postupně překonaný, např. model IS-LM(-BP), zda je smysluplné vydávat české učebnice makroekonomie (když existují prověřené kvalitní anglicky psané texty), jaká je výhoda výuky makroekonomie v angličtině (resp. dle uznávaných učebnic) či jaká je role matematiky při výuce ekonomie.

Soutěž Mladý ekonom roku 2008 a Cena Karla Engliše

(L. Komárek)

Česká společnost ekonomická upořádala již popatnácté soutěž o Mladého ekonoma roku a o Cenu Karla Engliše. Pořádání soutěže patří spolu s organizováním seminářů a odborných konferencí mezi stěžejní aktivity ČSE. Soutěž o Mladého ekonoma roku je vyhlašována vždy jednou ročně a mohou se ji se svými pracemi účastnit čeští státní příslušníci nebo ekonomové působící na území ČR do třiceti let věku k datu uzavírky soutěže. Práce jsou anonymně hodnoceny pětičlennou komisí složenou z předních českých ekonomů, kterou jmenuje představenstvo ČSE. Kromě vítěze a dvou následujících příček v klání o Mladého ekonoma roku vyhlašuje prezident společnosti také Cenu Karla Engliše za nejlepší práci zabývající se hospodářskou politikou a může rovněž udělit Čestné uznání začínajícím ekonomům do pětadvaceti let věku. Patnáctý ročník opět potvrdil vysokou kvalitu prací. Z celkem 29 přihlášených prací byly více než tři čtvrtiny sepsány anglicky.

Vyhlášení výsledků soutěže Mladý ekonom roku, jejímž generálním partnerem byla prvně Československá obchodní banka, a. s., proběhlo v rámci programu 5. bienální konference ČSE dne 29. listopadu 2008 v prostorách Vysoké školy ekonomické v Praze. Na prvním místě se letos umístili **Michaela Krčílková** a **Jan Zápal** s prací, která rozvíjí dnes již klasický model navržený původně nositelem Nobelovy ceny za ekonomii Robertem Mundellem. Model lze využít například při rozhodování o vstupu České republiky do eurozóny. Druhé místo získala **Lenka Šťastná**, která zkoumala, jak jsou výdaje z rozpočtů českých obcí ovlivněny výdajovým chováním sousedních obcí a politickým složením zastupitelstva dané obce. Třetí místo obsadil **Filip Matějka**, kterému se podařilo ukázat, že v praxi pozorované poměrně složité chování cen v jednotlivých obchodech lze do značné míry vysvětlit modelem, v němž obchodník z důvodu nedostatku času promítá změny vstupních nákladů do svých prodejních cen jen občas.

Cenu Karla Engliše, kterou uděluje prezident České společnosti ekonomická za nejlepší práci z oblasti hospodářské politiky, získal **Branislav Saxa** za práci, v níž ukazuje, že růst produktivity českých exportních firem není dán ani tak jejich soutěžením na zahraničních trzích, nýbrž spíše tlakem ze strany jejich manažerů. Mediálním partnerem Ceny Karla Engliše je Týdeník Ekonom.

Čestné uznání pro ekonomy do 25 let putovalo do rukou **Tomáše Havránka** a **Zuzany Iršové** za přehled výzkumu na téma přelévání produktivity z českých poboček zahraničních firem do českých firem se závěrem, že různé doposud publikované způsoby měření tohoto efektu přelévání vedou k velmi odlišným odhadům jeho síly.

INFORMACE ZE SEMINÁŘŮ

Jak měřit vliv daní na trh práce?

(Jan Široký)

Dne 15. října 2008 se uskutečnil na půdě Ekonomické fakulty VŠB-TU Ostrava, kolektivního člena České společnosti ekonomické, seminář na téma „Daňové zatížení práce“. Prezentace Ing. Roberta Jahody, Ph.D. z Ekonomicko-správní fakulty Masarykovy univerzity Brno se zabývala zásadními aspekty této problematiky.

V úvodu vystoupení bylo poznamenáno, že zdanění práce se dotýká v České republice tím či oním způsobem okolo 55 % výnosů všech existujících daní. O významnosti těchto daní v ekonomice svědčí i závěry analýz OECD, z nichž vyplývá, že pokles zdanění práce o 1 % vyvolá v dlouhém období růst zaměstnanosti o 0,97 procent.

Stěžejní část vystoupení přednášejícího se však ubírala mikroekonomickým směrem, zejména vymezením jednotlivých ukazatelů daňového zatížení práce a jejich charakteristikou. Při bádání nad dopady daní na poplatníkovu ochotu pracovat je nutné důsledně odlišovat důchodový efekt daně od efektu substitučního. Zatímco první efekt je ilustrován ukazatelem průměrné efektivní daňové sazby (AETR), efekt druhý se měří hodnotou mezní daňové sazby (METR). Ta vypovídá, o kolik jednotek čistého příjmu si polepší jednotlivec (či domácnost), pokud se zvýší hrubý příjem o jednu jednotku. Ukazatel METR tím, že sleduje celkovou změnu čistého příjmu, syntetizuje ve své konstrukci daňovou i dávkovou složku. METR tedy může nabýt i záporných hodnot, neboť v případě, kdy je vyplácení určité dávky vázáno na příjem (adresné sociální dávky), může dojít k negativní situaci, kdy čistý příjem poklesne z důvodu, že zvýšení hrubých příjmů je menší než ztráta (či snížení) dosud poskytované dávky. Destimulační efekt takovéto situace není třeba rozvádět.

Z provedených analýz Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí, v.v.i., kde rovněž Ing. Robert Jahoda, Ph.D. působí, vyplynulo, že i v České republice v minulých letech docházelo u úzkých skupin domácností k více než 100% hodnotě METRu v případě, kdy zvýšení jejich výdělků znamenalo ukončení pobírání přídavků na děti. Jako pozitivní se naopak jeví zavedení daňového zvýhodnění na dítě, které kromě daňové slevy může mít i charakter daňového bonusu a motivuje tak poplatníky k vstupu na trh práce.

Aktuálnost a významnost problematiky zdanění práce našla svůj odraz v diskuzi účastníků semináře. Bude zajímavé sledovat, jak se projeví zavedení tzv. rovné daně v České republice v roce 2008 v předmětné oblasti, i když je zřejmé, že získání a separace dat za „ceteris paribus“ je značně obtížná.

Sociální nemocenské pojištění můžeme mít

(Mojmír Helísek)

Dne 19. listopadu 2008 proběhl na Vysoké škole finanční a správní (kolektivní člen ČSE), za účasti předních českých odborníků na otázky sociální politiky, veřejných financí a pojištění, diskusní seminář, věnovaný nemocenskému pojištění v ČR. Seminář moderoval prof. Vojtěch Krebs. Hlavním bodem programu bylo vystoupení vedoucího Katedry rozpočtové politiky na VŠFS prof. Jaroslava

Vostatka, který vysvětlil svou základní tezi, podle níž sociální nemocenské pojištění sice v Česku nemáme, ale mít můžeme.

Odbornou „záminkou“ k zamyšlení J. Vostatka nad naším „nemocenským pojištěním zaměstnanců“ byl známý verdikt Ústavního soudu ČR, podle něhož je protiústavní zrušení výplaty nemocenského po dobu prvních 3 dnů pracovní neschopnosti, k němuž došlo přijetím zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů. Ústavní soud přitom argumentoval nejen rozporem s údajným právem na přiměřené hmotné zabezpečení při nezpůsobilosti k práci po dobu prvních 3 dnů pracovní neschopnosti, ale i tím, že zůstala nedotčena povinnost platit pojistné v dosavadní výši. Ústavní soudkyně E. Wagnerová ve svém separátním stanovisku tento druhý argument ještě rozvinula do vyhraněné teze, podle níž lze pojistné nemocenského pojištění použít pouze pro účely nemocenského pojištění. Odvolala se i na rozhodnutí německého Ústavního soudu z roku 2000, podle něhož je protiústavní podrobit určitý druh příjmu pojistnému sociálního pojištění a přitom ho nebrat v úvahu při výpočtu dávky sociálního pojištění.

Z verdiktu našeho ústavního soudu prof. Vostatek vyvozuje, že soud vychází z premisy existence sociálního nemocenského pojištění u nás. Pro tuto premisu však není žádná právní ani ekonomická opora. Právní řád nezná pojem sociální pojištění a ani z ekonomického hlediska nelze hovořit o uplatnění zásad sociálního pojištění v systému nemocenského pojištění zaměstnanců. Ostatně i dnešní pojistné sociálního a zdravotního pojištění (použita slangová zkratka) vzniklo při daňové reformě od roku 1993, kdy došlo k mechanickému rozštěpení dosavadní daně ze mzdy na daň z příjmů ze závislé činnosti a na toto „pojistné“, aniž následovalo zavedení systému sociálního pojištění. V tom je podstatná odlišnost od Německa, kde tento systém existuje od jeho zavedení kancléřem O. Bismarckem.

V další části vystoupení prof. Vostatek charakterizoval sociální pojištění pomocí dvou základních zásad: zásady ekvivalence a zásady sociální solidarity; tyto zásady se v modelové podobě mají vyváženě uplatňovat v celém systému sociálního pojištění. Tyto základní zásady se v praxi výrazně uplatňují v konstrukci sociálního nemocenského pojištění, např. při výpočtu pojistného z pracovního příjmu až do výše výdělkového stropu a při výpočtu nemocenského z pracovního příjmu až do výše téhož výdělkového stropu.

Ve finální části svého vystoupení prof. Vostatek nastínil svou představu o moderním sociálním nemocenském pojištění, s významným prostorem pro podnikové zaopatření i soukromé pojištění. Podle jeho návrhu by se zákonné nemocenské pojištění omezilo na zabezpečení po dobu pracovní neschopnosti trvající déle než 4 týdny, s odpovídající výší pojistného placeného zaměstnanci. Kromě toho by sociální nemocenská pojišťovna měla mít v nabídce i dobrovolné sociální nemocenské připojištění – za pojistné vypočtené podle stejných zásad jako v zákonném pojištění. Vedle sociálního nemocenského pojištění bychom tak mohli mít i sociální nemocenské připojištění, jakož i soukromé nemocenské pojištění i přímé poskytování náhrady mzdy zaměstnavateli při pracovní neschopnosti zaměstnance.

V následné diskusi byly rozebrány mj. možnosti uplatnění soukromého nemocenského pojištění a systému opt-out.

Platební bilance České republiky z hlediska členství v EU a perspektivně v eurozóně

(Mojmír Helísek)

Dne 10. prosince 2008 proběhl na Vysoké škole finanční a správní (kolektivní člen ČSE) diskusní seminář, věnovaný problematice platební bilance ČR. Seminář byl uspořádán v rámci řešení projektu IGA VŠFS č. 7701. S hlavní přednáškou na téma „Platební bilance České republiky z hlediska členství v EU a perspektivně v eurozóně“ vystoupil Rudolf Olšovský, ředitel odboru platební bilance České národní banky. Seminář moderoval Mojmír Helísek, řešitel uvedeného projektu.

Vystoupení R. Olšovského nejprve charakterizovalo výchozí pojmy vnějších ekonomických vztahů. Stávající metodika platební bilance vychází z manuálu MMF z r. 1993. Nový manuál, který bude v platnosti od r. 2014, bude provázán s novým manuálem národních účtů, bude zohledňovat globalizaci (Special Purpose Entities) a rozšíření spektra služeb (FISIM a jiné), bude definovat centralizované a decentralizované měnové unie a další okolnosti.

Další část vystoupení se týkala vývoje platební bilance ČR v období 1995 – 2004 s postupnou liberalizací devizového režimu, zavedením vnější směnitelnosti koruny pro transakce na běžném i finančním účtu platební bilance a přijetím koruny jako zúčtovací měny do Euroclear a Cedel a

zavedení oscilačního pásma. Zmíněno bylo i narůstání nerovnováhy zhoršováním obchodní bilance a silným přílivem kapitálu, což spolu se zvyšováním problematických úvěrů v portfoliu bank a narůstáním deficitu rozpočtu vedlo v květnu 1997 k měnovým turbulencím a následně změně kurzového režimu. V následujícím období docházelo k silnému přílivu přímých zahraničních investic, další liberalizaci pohybu kapitálu, zlepšování obchodní bilance (vliv životního cyklu investic), prohlubování deficitu výkonové bilance a apreciaci kurzu koruny.

Hlavní část vystoupení se týkala období od r. 2004. Členství ČR v EU se promítlo v platební bilanci mj. přijetím celního sazebníku EU a dovozních kvót, napojením na rozpočty EU, zavedením emisních povolenek, aplikací statutu Evropské společnosti a transferových cen, podílem ČNB na splacení 7 % upsaného kapitálu ECB a postupným navyšováním kapitálu a rezerv EIB.

Samostatná pozornost byla věnována aktuálním souvislostem s finanční krizí. Smlouva o EU (čl. 119) zavádí povinnost konzultace členské země s Evropskou komisí v případě problémů platební bilance, což je případ Maďarska a Lotyšska. Tyto země využijí prostředky fondu pomoci členským zemím EU, nečlenům eurozóny, který byl vytvořen v r. 2002 a z původní výše 12 mld. EUR zvýšen na 25 mld. EUR.

Závěr hlavního vystoupení se krátce věnoval perspektivě zavedení eura a dopadům do platební bilance ČR. Dojde k převodu části rezerv ČNB na ECB. Očekávat lze snížení objemu přeshraničních finančních služeb (sjednocení poplatků za přeshraniční služby, snížení objemu zajištění proti kurzovému riziku a úrokovému diferenciálu). Bylo zdůrazněno, že zavedení eura není samo o sobě řešením nerovnováh národní ekonomiky, včetně nerovnováhy platební bilance.

Krátký koreferát M. Helíska se zabýval očekávanými dopady zavedení eura na stimulaci zahraničního obchodu a na růst HDP.

V následující bohaté diskusi zaznělo mj. upozornění, že Polsko stanovilo termín přijetí eura v r. 2012, dánská vláda chce uskutečnit nové referendum o přijetí eura do r. 2011 a na Islandu se diskutuje o vstupu do EU a eurozóny. Tento rostoucí zájem o euro je vyvolán probíhající finanční krizí. Další diskuse charakterizovala rostoucí deficit bilance výkonů jako největší riziko české platební bilance. Diskutován byl také prodej zlatých rezerv ČNB.

Efekty pořadí a genderové rozdíly v přijímacím řízení na vysoké školy

(Martin Macháček)

18. února 2009 regionální pobočka České společnosti ekonomické v Ostravě poprvé přivítala na Ekonomické fakultě VŠB-TU docenta dr. Štěpána Jurajdu z pražského CERGE-EI. Docent Jurajda ve svém vystoupení podrobně představil dvě studie, které zpracoval společně s kolegou Danielem Münichem (rovněž CERGE-EI) a které již dříve vzbudily pozornost odborné i laické veřejnosti. Zatímco první ze studií se zabývala tzv. efekty pořadí v českém vysokoškolském prostředí, druhá studie byla orientována na rozdíly mezi ženskými a mužskými uchazeči o studium při přijímacím řízení.

Docent Jurajda nejprve uvedl motivaci prvého z výzkumů, jenž odráží existenci rozsáhlé zahraniční literatury věnované efektům pořadí. Tato literatura naznačuje, že v případě veřejných služeb a statků s omezenou dostupností skutečně „na pořadí záleží“, tzn. že v zdánlivě protidiskriminačních abecedních pořadnících mají tzv. uchazeči A znatelnou výhodu oproti uchazečům Z. V reakci na zahraniční zjištění bylo na datech z roku 1998 testováno, zda mají středoškoláci s příjmením začínajícím na písmeno Z a hlásící se na výběrové české vysoké školy menší pravděpodobnost přijetí než jejich kolegové s příjmením začínajícím na písmeno A. Ze série testů dílčích hypotéz mj. vyplynulo, že „efekt abecedy“ zvyšuje u marginálních uchazečů o studium pravděpodobnost přijetí na vysokou školu o 4%, což rozhodně není zanedbatelné. Simulace rovněž ukázaly, že pokud může maturant podat pouze jedinou přihlášku na vysokou školu, pak celkově 5% přijatých uchazečů v rámci sledovaného období nemělo být na danou vysokou školu přijato. Tato neefektivnost související s efektem pořadí, resp. abecedy, nevypadá výrazná, problémem ovšem může být to, že úspěšný, ale neefektivně přijatý uchazeč mohl excelovat na jiné vysoké škole. To neefektivnost alokace uchazečů o studium potenciálně zvyšuje.

Pokud jde o druhou studii, zde byla hledána odpověď na otázky, zda si ženy v tuzemsku volí méně výběrové vysoké školy a zda jsou v rámci jednotlivých vysokoškolských studijních programů patrné rozdíly v úspěšnosti ženských a mužských uchazečů o studium. Inspirátorem výzkumu v tomto případě byla známá studie Uri Gneezeho et al. z časopisu Quarterly Journal of Economics (2003), podle níž se jednak ženy vyhýbají turnajům

s vyřazovacími kláními, jednak v takovýchto turnajích mají horší výsledky než muži, ačkoliv jinak dosahují lepších výsledků. Docent Jurajda mj. konstatoval, že odpověď na otázku, zda si ženy v Česku volí méně výběrové vysoké školy, je záporná, zatímco v případě velmi výběrových škol byly shledány genderové rozdíly v úspěšnosti srovnatelných uchazečů, a to ve prospěch mužů. Za horší pravděpodobností přijetí žen na uvedené školy může stát buď genderová diskriminace, nebo obtížnější vyrovnávání se žen se stresem u přijímacích zkoušek. Problému stresu pak docent Jurajda dále věnoval pozornost.

Přestože počet přítomných posluchačů nepřekročil dvě desítky a vystoupení hosta se tak odehrálo v poměrně komorní atmosféře, zejména přítomní doktorandi ocenili metodicky pečlivé zpracování přednášky snůškou dotazů a docent Jurajda tedy mohl odcestovat zpět do Prahy spokojen.

The Role of Basic Personal Values in the Voting Behaviour of Turkish People

(Martin Macháček)

30. dubna 2009 vystoupil na půdě Ekonomické fakulty VŠB-TU v Ostravě docent dr. Cem Baslevent z katedry ekonomie Istanbul Bilgi University, aby pro příznivce České společnosti ekonomické proslovil zajímavou přednášku na pomezí ekonomie a politické vědy. Přítomní zájemci o problematiku tureckého politického systému a socio-ekonomických vlivů působících na turecké voliče měli možnost shlédnout výsledky tří empirických studií, na jejichž přípravě se vystupující autorsky podílel. Konkrétně se jednalo o ekonomicko-statistické analýzy dvou posledních parlamentních voleb v Turecku (2002, 2007) a nejčerstvějších, březnových voleb komunálních.

Docent Baslevent uvedl, že prezentované studie byly motivovány staršími pracemi pokoušejícími se predikovat výsledky tureckých voleb na základě hodnocení vývoje relevantních indikátorů, např. míry inflace a míry nezaměstnanosti. Tyto práce by již publikovány např. v renomovaném časopisu Public Choice. Výzkum, o němž přednášející hovořil, se opíral o přesná mikrodata za jednotlivé turecké provincie, jako výzkumná metoda byla zvolena multiregresní analýza. Pozornost přednášejícího se zaměřovala zejména na to, kteří voliči volili, resp. nevolili vůdčí proislamistickou Stranu spravedlnosti a rozvoje (AKP) a z jakých důvodů. Sledovanými proměnnými přitom byly pohlaví, seniorita (věk 44 let a výše), vzdělání, příjem, podpora členství země v Evropské unii (EU), sekularismus a ekonomika. Zjištění pro AKP byla konfrontována se zjištěními pro další významné strany, především levicově-středovou Republikánskou lidovou stranu (CHP) a pravicově-nacionalistickou Stranu národního hnutí (MHP). Dále bylo mj. zkoumáno, jaká by byla druhá nejlepší volba voličů jednotlivých stran a to, kterou z konkurenčních stran by voliči dané strany naopak nikdy nevolili.

Z výsledků studií zaujalo např. to, že v celostátních volbách i volbách komunálních zvítězily republikánské strany v čele s CHP na pobřeží Středozemního moře a částečně též Černého moře, zatímco AKP ve vnitrozemí, což je patrné rovněž u pobřežních a vnitrozemských čtvrtí Istanbulu. Důvody jsou převážně ekonomického rázu a souvisejí i se vzděláním. Bylo zajímavé také to, že 70% voličů AKP a 63% voličů CHP považuje za největší problém Turecka chudobu, 13%, resp. 43% voličů pak akce namířené proti sekulárnímu charakteru země. V případě největšího budoucího rizika pro Turecko se sice na prvním místě u obou skupin voličů shodně umístila ekonomická krize (72%, resp. 64%), významné riziko pro voliče AKP však představuje ústup od tradic (42%), u CHP je to islámský fundamentalismus (48%). Mimochodem, u obou stran pouhých cca 18% voličů považuje za hlavní riziko a problém země její nepřijetí do EU.

Docent Baslevent celkově komentoval závěry prezentovaných studií tak, že ačkoliv stav a perspektivy domácí ekonomiky sehrávají mezi tureckými voliči významnou roli, klíčovým identifikovaným rysem voleb v Turecku je polarizace společnosti mezi islamisty a konzervativce na jedné straně, a národovce a podporovatele sekulární demokracie na straně druhé. Následně se rozvinula diskuse, během níž přišla řeč také na zájem volebních štábů hlavních politických sil v Turecku o výsledky obdobných analýz. Docent Baslevent informoval, že dosažená - a pro ČSE v Ostravě prezentovaná - zjištění byla již zveřejněna v jednom z tureckých celostátních deníků.

Jak dalece vypovídají statutární sazby daní o skutečném zdanění?

(Jan Široký)

Dne 18. května 2009 se v prostorách Ekonomické fakulty VŠB - TU Ostrava uskutečnil seminář s názvem „Efektivní zdanění v Evropské unii“. Vystupující prof. Ing. Květa Kubátová, CSc. z Vysoké školy ekonomické v Praze si dala za cíl zodpovědět otázky, jak vysokými daněmi je zatížena česká ekonomika, zda v České republice je zdanění v porovnání s jinými státy EU vysoké či nízké a jak se vůbec zjišťuje reálné zdanění.

V úvodu vystoupení byly objasněny pojmy statutární (nominální) daň a naproti tomu vymezen termín skutečné (efektivní) daně. Zatímco se většinou setkáváme s porovnáváním daňových systémů jednotlivých států pomocí zákonných sazeb (které však vypovídají o zatížení mezd, zisků a spotřeby velmi málo), je potřeba analyzovat efektivní daně, tj. skutečnou výši daňového zatížení po zohlednění různých odpočtů, slev a daňových úlev obecně. Nejmarkantněji se rozdíl mezi statutární a efektivní sazbou daně projevuje - při snaze Evropské komise o koordinaci a harmonizaci daní - u firemních daní, kde existují různá národní specifika. Mezi ta lze např. u daní ze zisků firem zahrnout rozdílný způsob stanovení odpisů, daňové ošetření ztrát, investiční pobídky nebo zvýhodnění některých forem podnikání. Teprve v tomto pojetí je třeba posuzovat či komparovat 10% sazbu v Bulharsku s 35% sazbou firemní daně na Maltě a charakterizovat daňové zatížení podniků v České republice.

Problém neochoty řešit disproporce mezi efektivním zdaněním v jednotlivých členských státech EU přetrvává a vystupující se přiklonila k převládajícímu názoru o skomírání procesu harmonizace daní v oblasti firemních daní. Tento názor je podložen zejména postupným opouštěním smělého návrhu Evropské Komise (který osobně prosazoval komisař pro daně a celní unii László Kovács) zavedení tzv. společného konsolidovaného základu daně (CCCTB; Common Consolidated Corporate Tax Base), který by alespoň u částí firem mohl znamenat stejná daňová pravidla a postupy při stanovování daňového základu. Prof. Kubátová uvedla, že zatímco v letech 2005 - 2007 se konaly 3 či 4 schůzky CCCTB Working Group do roka, v roce 2008 už to byla pouze schůzka jediná. Sama pracovní skupina CCCTB ve svém pracovním dokumentu z posledně uskutečněné schůzky z dubna 2008 mezi řádky připouští, že komplexní dokument k CCCTB je těžké vytvořit. Zatím se experti v podstatě vyjadřují k jednotlivým detailům, ale bez znalosti celku.

V budoucím období lze tedy nadále očekávat „konkurenci“ daňových systémů a efektivních daňových sazeb v oblasti firemních daní mezi jednotlivými členskými státy EU se sledováním národních zájmů, na čemž nic nezmění ani případné (ne)přijetí Lisabonské smlouvy.

Aktuálnost tématu a názorný vysvětlovací přístup prof. Kubátové pomocí konkrétních údajů a ukazatelů se odrazil i v bohaté diskuzi účastníků semináře, která se mj. dotkla i možnosti přeřazení některých služeb s vysokým podílem lidské práce ze základní do snížené sazby daně z přidané hodnoty a možného vlivu tohoto kroku na konečné ceny statků pro spotřebitele.

RŮZNÉ

Hra na trh pro školy

„Sláva, prodal jsem všechno!“ „Nabídněte nějakou rozumnou cenu!“ I takové výkřiky bude možné čím dál častěji slýchat ve třídách českých škol. Školy totiž dostávají do ruky počítačovou hru nazvanou Apple Cup, která napodobuje obchodování na skutečném trhu. Žáci si tak můžou vyzkoušet pocit, když je z jedné strany tlačí jejich náklady a z druhé strany nesmlouvavá konkurence spolužáků.

„Cílem hry je vysvětlit dětem fungování trhu,“ říká Michal Skořepa, spoluautor nové učebnice „Finanční a ekonomická gramotnost“, ze které hra vychází. „Děti se moderním, zážitkovým způsobem dozvídají, jak se tržní cena zvyšuje a klesá podle změn poptávky a nabídky na trhu.“ I v dnešní době propracovaných počítačových her má hra u dětí velký úspěch. „Hru už si vyzkoušeli žáci a studenti na několika základních školách a

gymnáziích v Praze a několika dalších městech a mají o ni velký zájem," potvrzuje Skořepa. „Dokonce se ptají, jestli by ji mohli hrát i doma."

Hru si pochvalují i učitelé. Jejich úloha spočívá v tom, že jediným kliknutím myši zahajují a ukončují herní kola. A nakonec by samozřejmě měli se svými žáky rozebrat výsledky trhu: kdy se tržní cena posunula na jinou úroveň a proč.

Výuka ekonomických a finančních témat je pro řadu škol a učitelů obtížná. Nová učebnice Michala a Evy Skořepových „Finanční a ekonomická gramotnost" jim v tomto směru významně pomáhá. Obsahuje veškeré povinné učivo základních škol v této oblasti i řadu doplňujících informací pro učitele. Celé toto obtížné téma navíc podává moderním a praktickým způsobem - kromě uvedené hry na trh nabízí učitelům a žákům i další zajímavé činnosti, jako jsou třídní diskuze, reportáže nebo exkurze do firem.

Právě kvalitní obsah, plné pokrytí povinného učiva a atraktivní zpracování byly důvody, proč využití učebnice na všech školách doporučuje a podporuje také Česká národní banka. V roce 2008 rozeslala více než 4000 výtisků do českých škol. Už řadu měsíců také v různých městech ČR spolupořádá na základě této učebnice semináře pro učitele. Aktuální přehled těchto seminářů je na adrese www.cnb.cz/financnigramotnost.

Vytvoření hry na trh zastřešila Česká společnost ekonomická a finančně podpořila Nadace CERGE-EI. Hru si školy i všichni další zájemci mohou zdarma stáhnout na adrese www.cse.cz/hranatrh. Další informace získají na adrese applecup@email.cz.

Průzkum mezi českými ekonomy

Na přelomu let 2008 a 2009 se ve spolupráci s Českou společností ekonomickou uskutečnil průzkum mezi českými ekonomy (resp. ekonomy v Česku) týkající se názorů na vybrané hospodářskopolitické otázky: od obchodní politiky, přes regulace na pracovních trzích, až k legalizaci obchodu s drogami. Tento v tuzemsku dosud ojedinělý průzkum se sestával z celkem 27 otázek, z nichž 5 bylo zaměřeno na charakteristiku respondenta. Bylo osloveno celkem 708 potenciálních respondentů, kteří se buď identifikují s profesí ekonoma (členové ČSE), anebo ji fakticky provádí (vyučující ekonomických předmětů na vysokých školách). Z oslovených ekonomů vyplnili dotazník 182 respondenti.

Autoři průzkumu pod vedením Dana Šťasťného z katedry ekonomie na Národohospodářské fakultě VŠE v Praze přislíbili o výsledcích průzkumu - a případných závěrech z nich plynoucích - informovat prostřednictvím článků, případně seminářů.

Nová data projektu SHARE osvětlují proces stárnutí evropské populace

Nová data ze sběru dat studie SHARE (Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe) jsou nyní k disposici vědcům z Evropy a celého světa. Projekt SHARE tak reaguje na výzvu Evropské rady za vytvoření systematické databáze pro empirický výzkum procesu stárnutí evropské populace. SHARE zahrnuje mikrodata o zdraví, socio-ekonomickém postavení, sociálních a rodinných sítích od více než 40,000 osob starších 50ti let. Respondenti projektu SHARE jsou z Rakouska, Belgie, České republiky, Dánska, Francie, Německa, Řecka, Irska, Izraele, Itálie, Nizozemí, Polska, Španělska a Švýcarska, a v budoucnu také z dalších zemí.

Díky důkladnosti a rozsáhlosti svého záběru, projekt SHARE nabízí unikátní možnost srovnání vlivu evropské institucionální, ekonomické, sociální a kulturní diversity na individuální a společenský proces stárnutí na celém kontinentu a v každé jednotlivé zemi. Více než 1,000 vědeckých uživatelů již vypracovalo analýzy z prvních publikací dat SHARE. Nová data SHARE, která jsou zdarma ke stažení na www.share-project.org, budou zdrojem dalšího porozumění důležitým tématům v oboru zdraví, zaměstnanosti, vzdělání, rodinných a sociálních sítí či ekonomického stavu stárnoucí populace v Evropě.

Více informací a kontakt na koordinátory projektu v České republice najdete na webové stránce www.cerge-ei.cz/share

Pozvánka na konferenci

Evropská síť pro výzkum bydlení (ENHR) pořádá v Praze ve dnech 28.6. - 1. 7. 2009 svou konferenci "Změny na trzích s byty: integrace a segmentace" Další informace o konferenci je možno nalézt na webových stránkách http://www.enhr2009.com, případně lze kontaktovat přímo organizátory na e-mailové adrese enhr@soc.cas.cz.

Konferenci organizují AV ČR (Sociologický ústav), Univerzita Karlova a VŠE Praha. Termín pro zaslání referátů je 1.6. 2009 za podmínky, že abstrakt příspěvku bude přijat programovým výborem konference před tímto termínem.

The European Network for Housing Research (ENHR) is organizing its next annual conference "Changing Housing Markets: Integration and Segmentation", Prague, 28th June -- 1st July 2009. The conference should especially target the actual issues relating to housing finance and housing markets. Detailed description of the contents of the conference can be found on the following web page: http://www.enhr2009.com.

Organisers are Academy of Sciences of the Czech Republic (Institute of Sociology), Charles University and Economic University, Prague. Deadline for submission of papers is 1 June 2009, provided the abstract of the paper is accepted by Programme Committee before that deadline.The conference expects the presence of approximately 350 participants from all around the world and a highly representative scientific and social programme. For more details you can e-mail the organisers at enhr@soc.cas.cz.

Česká společnost ekonomická
Politických vězňů 7, 110 00 Praha 1
mobilní telefon: +420-728 523 615
e-mail: c-s-e@volny.cz, web: http://www.cse.cz
IČO: 00444685, číslo účtu: 1923626399 / 0800